1847. N°. 67.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 4 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 Junij.

Wij laten hieronder eene opgave volgen van de leden der Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke dit jaar, ingevolge den daarvan bestaanden rooster zullen moeten aftreden, en welke aftreding eene gedeeltelijke werkzaamheid zal uitmaken van de vergadering der Prov. Staten in het begin der volgende maand.

Noord-Braband: Mrs. J. L. A. Luyben, J. A. Mutsaers en L. D. Storm.

Gelderland: E. W. van Dam van Isselt en Mr. J. M. de Kempenaer.

Zuid-Holland: Mr. P. C. Schooneveld en M. A. F. H. Hoffmann.

Noord-Holland: H. van Breck Vollenhoven, Jhr. Mr. P. van Akerlaken, Mrs. H. A. van Bleyswijk, J. J. van Uytwerf Sterling en J. S. van Naamen.

Zeeland: Mr. A. J. F. Egter van Wissekerke.

Utrecht: Mr. N. P. J. Kien.

Vriesland: Mr. N. van Heloma en S. Baron van Heemstra.

Overijssel: J. C. Baron van Haersolte van Haerst.

Groningen: Mr. H. J. H. Modderman.

Drenthe: Mr. G. Kniphorst.

Hertogdom Limburg: C. M. H. Baron de Weichs de Wenne.

— Wij hebben in onze vorige voorloopig een kort berigt opgenomen van het feest ter opening van den Spoorweg naar Rotterdam. Thans volgt hier nog een overzigt van de gehecle plegtigheid.

Ten kwartier over 11 ure vertrokken twee met vlaggen en wimpels versierde treinen met de genoodigden van Amsterdam, Haarlem, Leyden en 's Gravenhage, van het station dezer laatste stad.

Onder de genoodigden merkte men op Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, den Minister van Marine, den President der Eerste Kamer van de Staten-Generaal, onderscheidene hoofdambtenaren van den Waterstaat, de Heeren Burgemeesters van Amsterdam, Haarlem, Leyden, 's Gravenhage, later ook van Delft en Schiedam, en wijders een aantal hooge staats-ambtenaren en gewestelijke en stedelijke autoriteiten.

De eerste trein werd gesleept door de locomotief Rotterdam, en voorafgegaan door de locomotief Amsterdam, als éclaireur; de tweede trein had tot éclaireur de locomotief 's Gravenhage, en werd getrokken door de locomotief Haarlem. Deze vier locomotiven deden op dien dag hunne eerste dienst. De eerste trein werd door den Heer Ingenieur Conrad zelven bestuurd.

Onder het gejuich van talleoze toeschouwers, die zich ter wederzijden van den weg verzameld hadden, snelden de beide treinen op de nieuwe geopende baan voort. Spoedig had men nu Delft bereikt en werden de feestvierenden met salutschoten ontvangen.

Daarop toog men langs de kromme lijn bij het laantje van Van der Gaag, (die bij sommige der reizigers een weinig angst, bij vele nieuwsgierigheid opwekte, en nadat men er gelukkig overgekomen was bij allen bewondering gaande maakte,) en voorts midden door polders en moerassen en over tal van slooten en vaarten voort, tot Schiedam, waar een niet minder feestelijk onthaal dan te Delft de feestvierenden wachtte.

In het fraai versierde hulp-station hadden zich daar de stedelijke autoriteiten met een aantal gasten verzameld; de schutterij stond onder de wapenen en hare muziek hief bij de aankomst der treinen de volksliederen aan. — Ten twaalf ure hield de eerste trein op het Stationsplein te Rotterdam stil, alwaar de vlaggen van torens en schepen wapperden. Duizenden en tienduizenden hadden zich langs den weg geschaard. Het station was met zeer veel smaak versierd. De houten loods, die voorloopig tot stationsgebouw zal dienen, was overdekt met draperiën, vlaggen, groen en bloemen, en bekroond met de wapens der zeven steden, die door den spoorweg verbonden waren, en voerde het volgende opschrift:

XXXI MEI MDCCCXLVII.

AMSTERDAM EN ROTTERDAM,

VEREENIGD

DOOR

NEÊRLANDS EERSTEN SPOORWEG.

Aan de overzijde zag men een even prachtig versierde balustrade, van waar de muzijk der stedelijke schutterij zich liet hooren.

De met de treinen aangevoerde gasten werden verwelkomd door HH. Burgemeester en Wethouderen, eene Commissie uit den Raad, Heeren Commissarissen der Spoorweg-Maatschappij en een aantal aanzienlijke ingezetenen der stad daartoe genoodigd. In het stationsgebouw en in de twee ter wederzijden van den muzijktempel geplaatste tenten, werden aan de gasten eenige ververschingen aangeboden.

Nadat Z. K. H. Prins Hendrik het station en de verschillende werken van den spoorweg geïnspecteerd had, verzamelden zich de gasten omstreeks half drie ure in de prachtige zaal van de Societeit de Harmonie, waar zij door de Stedelijke Regering van Rotterdam tot het bijwonen van een dejeuner waren genoodigd. In deze ruime zaal, die welligt in Nederland hare wedergade niet vindt, waren vier tafels gerangschikt, om aan ongeveer 250 gasten plaats te verleenen, allerluisterijkst was deze zaal versierd. Aan het einde tegenover den ingang waren allerlei bloemen en heesters aangebragt, te midden waarvan het borstbeeld des Konings prijkte op een met rood fluweel bekleed voetstuk; daarboven hingen de wapens der zeven steden Amsterdam, Rotterdam, 's Gravenhage, Schiedam, Delft, Leyden en Haarlem, te zamen vereenigd door den god des koophandels, terwijl dit alles gekroond werd door het Nederlandsche wapen; ter wederzijde was eene trophee opgerigt, bestaande uit Nederlandsche, Rotterdamsche en Amsterdamsche vlaggen.

Het dejeuné ving ten half drie ure aan. Onder de aanzittenden telde men een groot aantal Dames, zoo van elders als uit Rotterdam, welke tot opluistering van het feest daartoe beleefdelijk waren uitgenoodigd. De Voorzitter aan den disch, de Heer Burgemeester van Rotterdam, opende de bijeenkomst met een feestdronk ter eere van onzen geëerbiedigden Koning, wiens zorgen zoo veel toebrengen tot bevordering der algemeene belangen. Hierop volgden toasten ter eere van H. M. de Koningin, van Z. K. H. Prins Hendrik, die onder de dischgenooten behoorde, en van Z. K. H. den Prins van Oranje, welke feestdronken door Z. K. H. Prins Hendrik op de minzaamste wijze werden beantwoord. Onderscheiden andere toasten zijn ingesteld, zoowel op sommige der overige voorname aanwezigen, als door eenigen hunner, op den bloei en welvaart van handel en nijverheid, door de onderlinge vereeniging van zoo vele steden. Deze werden uitgebragt door de Heeren Burgemeesters van Amsterdam, Haarlem, Delft en andere Hollandsche steden.

Vervolgens betuigde de Heer Burgemeester van Rotterdam den opregten dank der ingezetenen van deze Stad, en van geheel Zuid-Holland, aan den Ingenieur Hoofd-Directeur der Spoorweg-Maatschappij, den Heer F. W. Conrad, voor zijne onvermoeide pogingen om, niettegenstaande zoo veel tegenwerking, dit gewigtig werk tot stand te brengen; welke gelukwensching door den Heer Conrad treffend werd beantwoord.

Z. Exc. de Minister van Marine gedacht de Nederlandsche zeemagt, als beschermster van den Koophandel. Daarop volgden nog talrijke andere toasten, als, op de koloniën, op het schoone geslacht enz. De toast op Nederlands handel, door Z. K. H. ingesteld en levendig toegejuicht, werd door den Heer A. van Rijckevorsel, President der Kamer van Koophandel te Rotterdam, met waardigheid beantwoord. De Heer Burgemeester van Schiedam bragt, namens de feestgenooten, eene hartelijke dankbetuiging aan het Stedelijk bestuur van Rotterdam uit, voor het gul en vriendschappelijk onthaal hun aangeboden.

Zoo eindigde dit belangrijke feest tot aller genoegen. Het was een gewigtige dag, waarop de eerste spoorweg van Nederland, de verbindingslinie tusschen de twee grootste handelsteden des Rijks, onderling en met zoo vele andere volkrijke en welvarende oorden, kon worden geopend, na 8 jaren van onvermoeiden arbeid, en onbezweken worsteling met talleoze, en daaronder schijnbaar onoverkomelijke bezwaren. Welverdiend is de hulde, gisteren toegebragt aan het bestuur der Maatschappij, voor hare volharding en haar beleid. Geen vooroordeel, geene tegenkanting, geene gebrekkige en belemmerende wetgeving, geene onophoudelijke tegenwerking, waar zij veeleer in het algemeen belang ondersteuning had kunnen verwachten, hebben haar kunnen verhinderen om dit groote werk te voltooijen. Maar niet minder welverdiend was ook de hulde den Heere Ingenieur-Directeur Conrad bewezen. Wij willen niet spreken van de even stoute als vernuftige wijze, waarmede hij met eene sierlijke boog een hardnekkig betwist stukje gronds heeft weten om te gaan. Maar oneindig zwaarder kamp had hij nog met de eigenaardige gesteldheid des lands; want geen deskundige zal tegenspreken, dat het aanleggen van den spoorweg naar Rotterdam, over eenen grond die geen grond

is, door moerassen en wateren, het grootste kunstgewrocht is dat welligt de geschiedenis der weg-bouwkunde weet aan te wijzen. Het herinnert ons aan het puntdicht van onzen zinrijken Dichter Staring:

Gods Almagt wenkte van den troon,
En schiep elk volk een land ter woon;
Hier vestte zij een grondgebied,
Dat zij ons zelven scheppen liet.

— Heden Donderdag is de geheele spoorweg van Amsterdam tot Rotterdam opengesteld, op de vroeger reeds bepaalde uren.

— In de maand Mei zijn op den Rhijnspoorweg vervoerd 45,178 personen en is *f* 61,864 ontvangen.

— De Commissie van Landbouw in Zuid-Holland zal hare gewone Zomer-Vergadering den 16den dezer te 's Gravenhage houden.

— De Burgemeester van Zevenhoven c. a. en Nieuweveen c. a. heeft verwittigd, dat de gewone kermissen dit jaar geen plaats zullen hebben.

— In de *Groninger Provinciale Courant* leest men:

Er is dezer dagen bij den Boekhandelaar J. J. Tijl, te Zwolle, een werk uitgekomen, waarop wij de aandacht der veehouders in deze provincie vestigen, namelijk: *de ziekten onzer huisdieren, welke op den mensch kunnen overgaan.*

Dit belangrijk geschrift handelt over den kwaden droes, het miltvuur, het mond- en klaauwzeer, over de koepokken, de mok, de schaapspokken en schurft en de hondsdolheid.

't Is eene vertaling van eene Duitsche bekroonde prijsverhandeling, maar door bewerking en bijgevoegde aanmerkingen van den Heer J. Jennes, rijks veearts der 1ste klasse te Zwolle, inderdaad tot een oorspronkelijk werk verheven.

Elken landman zij de lezing der opgenoemde gewigtige onderwerpen ten sterkste aanbevolen.

's GRAVENHAGE, 2 Junij.

Bij besluit van 1 Mei heeft Z. M. goedgevonden: 1o. aan den Heer J. W. Pieneman dank te zeggen voor de diensten door hem bewezen in zijne betrekkingen van Directeur van 's Rijks Museum te Amsterdam, en van de verzameling schilderijen op het Paviljoen Welgelegen bij Haarlem.

2o. Te bepalen: *a.* dat de geheele directie over het 's Rijks Museum te Amsterdam, het dagelijksch beheer alzoo daaronder ook begrepen, van nu aan zal worden uitgeoefend door de commissie ingesteld bij Koninklijk besluit van den 25sten October 1844, welke commissie voortaan de benaming zal voeren van Raad van Bestuur over 's Rijks Museum te Amsterdam. *b.* Dat de bemoeijenissen van dien Raad van bestuur zich mede zullen uitstrekken tot het geheele beheer der verzameling schilderijen op het Paviljoen Welgelegen bij Haarlem, zoodanig evenwel, dat bij de behandeling van zaken, welke niet tot het gewone dagelijksche beheer behooren maar van meer algemeenen aard zijn, de Raad van bestuur gehouden zal zijn in overleg te treden met den Directeur van het Koninklijk kabinet van schilderijen te 's Gravenhage.

— Z. M. heeft aan de Vereeniging van den werkenden en dienstbaren stand alhier *f* 150 gegeven.

— De Staatsraad, Gouverneur dezer provincie heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat, voortaan, te rekenen van 1 Julij aanstaande, alleen de betaals-rollen wegens pensioenen, gedurende drie maanden bij de betaalmeesters zullen geopend zijn en dat dit voor alle andere betaals-rollen slechts het geval zal zijn, gedurende de maand van afgifte derzelve; zijnde de belanghebbenden hierop indachtig gemaakt, met mededeeling, dat, bij nalatigheid in de tijdige invordering van hetgeen hun toekomt, zij zich zelven blootstellen aan belangrijke vertraging in de uitbetaling.

— De Raad dezer Stad heeft tot leden der Provinciale Staten van Zuid-Holland herkozen: de Heeren Jhr. J. Quarles van Ufford, Jhr. L. de Witte van Citters en Mr. D. v. d. Wijnpersse. Door den Raad der stad Delft is herkozen de Heer C. Maas Geesteranus; door dien van Schiedam de Heer S. Rijnbende; door de kiezers van het voormalig 2de district van Holland, hoofdplaats Ridderkerk, voor den landelijken stand herkozen, de Heer P. de Raadt van Hendrik-Ido-Ambacht; door de kiesvergadering in het district, hoofdplaats Oud-Beijerland, en door die van het district hoofdplaats Strijen, herkozen de Heeren Mr. W. Wynaendt en A. van Driel.

— Laatstleden Donderdag is er eene buitengewone bijeenkomst gehouden van het bestuur der Vereeniging tot verbetering van den werkenden en dienstbaren stand in deze Residentie, die geopend werd met eene toespraak door den Voorzitter den Heer A. van Gogh. Hij herinnerde dat zij in April 1846 opgerigt, gedurende het afgeloopen jaar in bloei en goede werking steeds was vooruitgegaan; dat door hare tusschenkomst, tusschen de 100 en 200 werklieden enz. kosteloos in goede betrekkingen werden geplaatst; dat bovendien tijdelijk onderstand verleend werd aan door toeval ongelukkig geworden werklieden, en dat de belangstelling voor de vereeniging steeds is toegenomen, zoo, dat sedert de eerste deelneming het getal der leden met meer dan 100 is vermeerderd. Daarna heeft de Heer Mr. W. Wintgens, als Afgevaardigde der algemeene armen-vergadering, het woord gevoerd. Het was, zeide de spreker, een aangenaam oogenblik, heden eene vergadering te mogen bijwonen, waarbij wederom blijken zou van de goede uitkomst, die de werking der vereeniging te weeg brengen. Immers haar doel is steeds, den handwerksman zoo veel mogelijk in het bekomen van werk behulpzaam te zijn of in bijzonderen nood eenige tegemoetkoming te verleenen, en hem of haar, die zich in hunne diensten door langdurige pligtsbetrachting, door eerlijkheid en trouw, door ijver en goed gedrag mogten onderscheiden, belooningen toe te kennen.

Hierna werden aan 29 personen, die van 20 tot 60 jaren denzelfden meester hadden gediend, eervolle getuigschriften uitgereikt. Van deze 29 was er slechts eene vrouwelijke dienstbode C. Staas, welke 59 jaren gediend heeft in den Boekhandel van de erven Thierry en Mensing. Daarenboven werden ook geldelijke belooningen aan de bekroonden uitgereikt, naarmate het aantal jaren dat zij telden.

— De Zeebaden aan de Zeebad-Inrigting van den Heer Maas te Scheveningen zijn heden geopend.

ROTTERDAM, 2 Junij.

Gisteren ten 1 ure is Z. M. uit Noord-Braband hier aangekomen en heeft de reis dadelijk naar 's Gravenhage voortgezet.

— Door den Stedelijken Raad zijn tot leden der Provinciale Staten van Zuid-Holland herkozen: de Heeren Mackay en Blom, en in plaats van den Heer Wilkens, welke verzocht had niet meer in aanmerking te komen, de Heer Mr. A. T. Prins.

AMSTERDAM, 2 Junij.

Gisteren zijn door den Raad der Stad als leden der Provinciale Staten herkozen: de Heeren Faas Elias, v. d. Oudermeulen, P. v. Lennep, A. Backer Jr., A. Willink en Ebeling, in plaats van den Heer J. Hooft van Vreeland, de Heer E. J. Koch, en in die van wijlen den Heer P. van Eeghen, de Heer J. J. Carp. Door de Ridderschap dezer provincie herkozen: Mr. F. W. Baron van Styrum en E. L. Baron van Tuyl van Serooskerken van Vleuten.

HAARLEM, 2 Junij.

De Raad dezer Stad heeft tot Lid der Provinciale Staten gekozen: de Heer Mr. A. H. van Wickevoort Crommelin, lid van den Raad, in plaats van den Heer Jhr. Mr. van Tets van Goudriaan, die verlangd had niet meer in aanmerking te komen.

UTRECHT, 1 Junij.

Gelijktijdig met de tentoonstelling alhier van voortbrengselen van nationale nijverheid en kunstvlijt, zal naast het Museum der Zoölogische Societeit eene tentoonstelling van natuurvoortbrengselen uit het dieren en plantenrijk gehouden worden, te bezigtigen tegen eene matige entree.

ARNHEM, 1 Junij.

Op het oogenblik ontvangen wij het officieuse berigt uit Zutphen, dat Jan ter Linde sedert 21 Mei jl. zich aldaar in arrest bevindt. Volgens zijn zeggen was hij op reis naar 's Gravenhage, met het oogmerk Z. M. om gratie te verzoeken, daar hij gehoord had, dat de Regtbank te Zutphen hem tot gevangenisstraf veroordeeld had. (*Arnh. Cour.*)

ZWOLLE, 31 Mei.

De bodem van Drenthe, hetwelk 26,677,864 bunders grond omvat, en in vlakte-inhoud Noord-Holland overtreft, even als die van Groningen, Overijssel en Utrecht, bestaat deels uit zand, deels uit moer- of veengrond. Dit veen, dat soms tot 25 voeten diep ligt, bedekt den geheelen N. Oostelijken en Oostelijken zoom van Drenthe, ongeveer 60,000 bunders, die zich genoegzaam nog gansch en al in eenen ruwen toestand bevinden. Het domein bezit in Drenthe weinig grond, de provincie en de gemeente ook niet, — de meest onbebouwde gronden, die twee derden der provincie uitmaken, zijn het eigendom der zoogenaamde marken, die meer dan 115,000 bunders beslaan. De oorsprong dezer inrigting verliest zich in den nacht der tijden. De marktgenooten of de gemeenschappelijke eigenaars, eigentlijk vruchtgebruikers der marke, kiezen gevolmagtigden, die het beheer over deze gronden hebben; in Overijssel zijn ook bijzondere Markerigters. Niemand is eigenaar, wijl alle bewoners er regt op hebben; niemand voelt zich door persoonlijk belang opgewekt tot het maken van verbeteringen, die niet hem in het bijzonder, maar allen gezamentlijk zouden bevoordeelen. In het kort, deze oude gemeenschap van grondbezit is een treffend beeld van het onpraktische der hedendaagsche denkbeelden van gemeenschap van goederen; de marken bevinden zich genoegzaam nog in denzelfden toestand als voor verscheiden eeuwen, en juist berust deze inrigting op het beginsel van gemeenschap. De landbouwkundigen hebben eene commissie benoemd, die op hunne eerstvolgende bijeenkomst middelen zal voorstellen ter opheffing van dezen misstand en ter bespoediging eener wettige verdeeling der marken en verdere gronden, die in gemeenschap bezeten worden. De veenen bevatten ook voorts groote schatten turf, men schat hunne waarde in Drenthe alleen *f* 40,000,000; en men heeft in die Provincie een net van kanalen ontworpen, zoo om groote heidevlakten ontginbaar te maken, als om den turf te kunnen afsteken en verzenden. De Graaf van Randwijk staat aan het hoofd dezer onderneming, en de werken aan de kanalisatie zijn reeds begonnen. In de laatste 60 jaar heeft zich de bevolking van Drenthe verdubbeld, en na de voltooijing der kanalen kan zij zich gemakkelijk nog verdrievoudigen. Dergelijke veroveringen zouden in verscheidene streken van het vlakke land van Noordelijk Duitschland kunnen gemaakt worden, waar de toestand geheel en al dezelfde is als in Drenthe en in Overijssel, wanneer men slechts tot kolonisatie wilde overgaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 18 Mei.

De troepen hebben weder eene nieuwe overwinning op de Mexicanen behaald, in een gevecht geleverd te Cerro Gordo. Santa Anna is met een gedeelte zijner

troepen op de vlugt gedreven en heeft zich tusschen Vera-Cruz en Mexico gelegerd. Hij was den 25sten April aan den voet van het gebergte Orizaba, volgens sommigen met 1000 man, volgens anderen met veel grooter krijgsmagt.

RUSLAND.

ODESSA, 7 Mei.

Sedert 1°. Januarij waren in onze haven 420 schepen aangekomen, om granen te laden, hetgeen gevoegd bij de 60 schepen, welke zich daar nog van het vorige jaar bevonden een getal van 480 uitmaakt; zij zijn reeds allen uitgezeild en hebben omstreeks 2,180,000 mudden graan weggevoerd.

SPANJE.

MADRID, 25 Mei.

Gisteren avond is wel de Koningin hier van Aranjuez teruggekeerd, doch de Koning blijft zich nog steeds op het Prado ophouden.

— De warmte is hier in de laatste dagen bijna ondragelijk geweest, zóó zelfs dat onderscheiden menschen plotseling zijn dood gebleven en velen ziek liggen.

— De geestelijke regtbank heeft den Hoogleeraar Cubi doen gevangen nemen, omdat hij lessen in de schedelleer gaf. De *Clamor Publico* maakt zich zeer vrolijk met dat bewijs van hooge verlichting bij de geestelijkheid.

— In verscheidene provinciën waren de granen belangrijk gedaald en zag men eene nog grootere daling te gemoet.

ITALIE.

ROME, 18 Mei.

De herziening der wetboeken door den Paus bevolen, wordt met grooten ijver voortgezet.

— Onlangs is een zeer weldadig besluit verschenen, waarbij zooveel mogelijk de woeker onderdrukt wordt, welke sedert jaren op de schandelijkste wijs werd gedreven.

ZWITSERLAND.

De groote Raad van het Kanton Bern, hetwelk, gelijk men weet, tegenwoordig met het eedgenootschappelijk opperbewind belast is, heeft in zijne Zittingen van den 27sten en 28sten Mei onderscheiden besluiten genomen, die op den loop der gebeurtenissen in Zwitserland een belangrijken invloed kunnen uitoefenen. In de bijeenkomst van den 27sten is met 120 tegen 15 stemmen de volgende instructie vastgesteld:

»De Bernsche landdags-gezanten zullen stemmen:

»1°. Voor de opheffing van het afzonderlijk verbond tusschen de Kantons Luzern, Uri, Schwyz, Unterwalden, Zug, Freiburg en Wallis, als onbestaanbaar met de bondsakte.

»2° Voor de onverwijlde uitvoering van een daartoe strekkend besluit, door alle wettige middelen, welke ter beschikking van het eedgenootschappelijk gezag staan."

Omtrent de Aargansche kloosters, waarvan het herstel op nieuw door de katholijke kantons gevorderd wordt, en omtrent het vraagstuk van de verdrijving der Jezuiten uit Zwitserland, was nog niet beslist; men betwijfelde echter niet of de instructie daaromtrent zoude in denzelfden geest uitvallen, te minder na den uitslag der verkiezingen, waartoe in de Zitting van den 28sten is overgegaan. Alstoen is namelijk tot eedgenootschappelijk Voorzitter van den aanstaanden Landdag benoemd de Heer Ochsenbein, die zich in der tijd als aanvoerder der vrijcorpsen tegen Lucern bekend gemaakt heeft, terwijl ook de keuzen van een tweeden gezant bij den Landdag, van een President en Vice-President des grooten Raads en van de plaatsvervangers dier ambtenaren, alle gevallen zijn op erkende hoofden van de radicale partij.

Voorts wekt de nieuwe constitutie in het kanton Genève, de uitslag der verkiezingen in St. Gallen, waar de liberalen de bovenhand hebben behouden, en de verandering van zaken in het kanton Bazel-stad, bij velen de vrees dat op den aanstaanden landdag, voor de rust van Zwitserland, gevaarlijke besluiten zullen worden doorgedreven.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 27 Mei.

Er hebben eenige benoemingen onder hooge ambtenaren plaats gehad, waaruit men zou kunnen besluiten, dat de Regering voornemens is langzamerhand de baan van vooruitgang in te slaan.

— Te Praag is den 20sten overleden de K. K. Bibliothecaris A. F. Spirk, Doctor in de Wijsbegeerte, lid van onderscheidene binnen- en buitenlandsche geleerde genootschappen.

PRUISSEN.

De stad Stolpe is den 23sten Mei door een' zwaren brand bezocht, die 83 woningen vernield en 63, meestal behoeftige gezinnen, van huisdak en have heeft beroofd.

— Te Jena, hoofdplaats van het Groot-Hertogdom Weimar, overleed den 23sten Mei Dr. H. Luden, Hofraad en Hoogleeraar in de geschiedenis.

— De beroemde treurspel-speelster Rachel zal te Keulen tusschen den 16den en 20sten Junij e. k. twee voorstellingen geven, en zich van daar naar Frankfort begeven.

— Bij de tweede luchtreis van den Heer Green, die gisteren plaats had, vergezelden hem twee Heeren en een kat. Deze laatste werd, op eene hoogte van onderscheidene duizende voeten, door middel van een valscherm, naar beneden gelaten, en daalde langzaam neder. De reis liep gelukkig af.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 26 Mei.

De Koning heeft voor de toekomstige wetgeving de meest vrijzinnige grondslagen geregeld, zoo als die met de behoeften des tijds overeenkomen. De geestdrift daarover is groot en algemeen. Onder meer andere gewigtige veranderingen is ook de scheiding der regtspleging van de administratie.

— Z. M. heeft den aanleg goedgekeurd van eenen spoorweg van Augsburg naar Ulm.

ENGELAND.

LONDEN, 31 Mei.

In het Lagerhuis heeft de Heer Ewart voorgesteld om een meer dadelijk stelsel van belasting op de eigendommen in te voeren, ter vervanging van de in- en uitgaande regten en accijnsen. De Kanselier van de schatkist heeft gemeend, dat, daar in het volgend jaar over de bestaande belasting op de inkomsten moest gehandeld worden, er dan eene voegzamer gelegenheid zou zijn om met dat voorstel ter tafel te komen. In die zitting verklaarde Lord Palmerston, dat er, in vereeniging met Frankrijk, Spanje en Portugal, maatregelen getroffen waren, om Portugal tot rust en orde terug te brengen.

— Algemeen zijn aan de beurs de graanprijzen gedaald; er waren zelfs voor de verlaagde prijzen geene koopers te vinden.

— In het Pruissische regeringsblad van 30 Mei vindt men de volgende beschouwingen, ter gelegenheid van het overlijden van Daniel O'Connell:

»Het is geenszins de minst merkwaardige omstandigheid in O'Connell's leven, dat het laatste tooneel daarvan in een vreemd land, zoo veel nader bij Rome dan bij Ierland voorviel, dat niemand van zijne talrijke familie in die laatste oogenblikken bij hem was, en dat alles, wat anders zijn leven met patriotismus en liefde vervulde, aldaar vervangen werd door de litaniën van Italiaansche priesters, en door de volstrekte en uitsluitende bewaking der Roomsche kerk. Dat is welligt de moraal en het doel van een leven, hetwelk meer dan dat van iemand der tijdgenooten, de bewondering en de belangstelling des volks heeft opgewekt, en waarschijnlijk zal eenmaal de onpartijdige geschiedenis vermelden, dat, zoo O'Connell *in* Ierland werkzaam was, hij *voor* Rome heeft gearbeid. Eene niet geheel ongegronde en in zeker opzigt juiste vergelijking is door een Engelsch blad tusschen O'Connell en Luther gemaakt, maar de gelijkenis is slechts persoonlijk: zij betreft slechts de karakters der beide mannen, voornamelijk ten aanzien van de heviglieid, waarmede zij hunne gevoelens hebben geuit, maar zij bestaat niet met opzigt tot hunne beginselen en bedoelingen. De groote Protestantsche volksleider opende den breeden weg der moderne vrijheid voor de geesten van het ontwakend Europa, de Roomsch-Katholijke volksmenner beperkte de belangen zijns lands en de zaak der vrijheid ter gunste van diezelfde priesterschap en diezelfde kerk, welker bestrijding Luthers doel was.

»Het is waar, het voorbeeld van O'Connell en de uitslag zijner pogingen hebben in vele deelen der wereld de Roomsch-Katholijke kerk, door een zeldzaam verbond tusschen hare zaak en de oogmerken der volksleiders van onzen tijd, levendig opgewekt, en aan Rome vele proselieten verschaft. Maar dit is ook het voorname, zoo niet het eenige resultaat, voor zoo verre men dit in onzen leeftijd reeds kan nagaan, hetwelk de nakomelingschap aan Daniel O'Connell, hetzij tot lof of tot oneer, zal toeschrijven.

»Men zegt, dat hij Ierland vrijgemaakt, zijn vaderland gered heeft. Gave God, dat hij op dien roem kon aanspraak maken, en dat Ierland thans werkelijk geëmancipeerd en gered ware! Gave God, dat hij de helft slechts van de pogingen, die men heeft in het werk gesteld om partijzucht en onrust onder het volk te doen ontstaan, en de helft slechts van het geld, dat men eene ellendige boerenbevolking heeft afgeperst, onder het voorwendsel van een onmogelijk en hersenschimmig doel te bereiken, — daartoe had aangewend, om Ierland van de diepste onwetendheid te bevrijden, het van zijnen verderfelijken lediggang te verlossen, zijnen maatschappelijken toestand te verbeteren, en het volk te leeren wat het eigenlijk beteekent: vrij te zijn. Indien het doel van O'Connells leven is geweest te bewijzen, dat de wedergeboorte van Ierland afhing van de handhaving van zekere politieke regten, en van de vergrooting van de magt der Roomsche geestelijkheid in dat land (want dit waren de groote doeleinden, waarvoor hij eigenlijk streed) dan, in waarheid, zullen de laatste uren zijns levens hem wel diep hebben ter neder gedrukt, en moet hij verlangd hebben het oog te kunnen afwenden van den hopeloozen toestand des lands, dat hem eenmaal zijnen bevrijder noemde! Want het luide angstgeschrei der natie, het gejammer der hongerlijdenden, de vernedering, om juist van diegenen voedsel te ontvangen, die steeds het voorwerp van bestendigen haat en verguizing bij de Iersche partij waren geweest, — dat alles zijn de tegenwoordige bedroevende gevolgen van O'Connell's staatkunde in Ierland. Het was hem gelukt, door zijnen onvergelijkelijken invloed eene gansche natie op te wekken, om met vurigen ijver een leugenachtig droombeeld na te jagen. De verbreking der unie zou het afdoend geneesmiddel voor alle kwalen zijn, en de dadelijke wegruiming van alle verkeerdheden en onregtvaardigheden ten gevolge hebben; al het andere moest daarvoor opgeofferd worden en werd voor niets gerekend.

»Het ligtgeloovige volk liet zich gemakkelijk overreden; het luisterde naar zijne stem en deelde gewillig de penningen der armoede met zijne agenten en priesters; het was bereid voor hem sterven. Maar nog voor dat zijn laatste uur geslagen had, heeft een gestrenger regter, dan eene menschelijke regering of de magt van Engeland, het gebouw doen instorten. Het is niet de intrekking der unie of de stem van O'Connell, die Ierland zal vrij maken, maar de verlichting en de vlijt des volks, dat zijn lot in zijn eigene hand heeft."

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Junij.

De zijdewevers van Lyon hebben een beklag bij de Kamer van Afgevaardigden ingezonden, dat hunne broodwinning ten gronde werd gerigt, omdat de monniken en nonnen zich thans in de kloosters met de fabriekaadje van zijden stoffen en passementwerken bezig houden. Zij verzoeken de Afgevaardigden dit te beletten, daar zij, belast met een gezin en werkende voor hunne vrouwen en kinderen, onmogelijk tegen kloosterlingen kunnen opwerken. En zij hebben gelijk. Het verschil is te groot. Hier, arme werklieden, die als nuttige leden der maatschappij met eere voor vrouw en kinderen het dagelijksch brood trachten te verdienen: daar, nuttelooze ballasten, levende van hetgeen zij in hunne dweepzucht of traagheid, van eenvoudige zielen, die wanen een goed werk te doen terwijl zij de luiheid voedsel geven, weten af te halen, en dezen arbeid bij de hand nemende als een toevoegsel daaraan en welligt als een middel tegen de akelige verveling van het eentonige, werkelooze kloosterleven.

— De brik la Clarisse met 14 man en 69 passagiers, bestemd naar de eilanden St. Pieter en Miquelon, is den 9den April bij het binnenkomen van St. Pieter op de rotsen verbrijzeld, waarbij 63 personen zijn omgekomen.

BELGIE.

ANTWERPEN, 1 Junij.

De dalende beweging, welke zich sedert vijftien dagen in de granen had verklaard, heeft op het einde der vorige week nieuwe en snelle vorderingen gemaakt; die daling is nu algemeen en op sommige markten aanzienlijk. Te Aalst namelijk is de tarwe 5.20 frs. en de rogge 6.33 frs. afgeslagen. Men bespeurde bovendien op de meeste markten vrij sterke aanvoeren, een klaar bewijs, dat er nog eene vrij groote hoeveelheid granen bij de boeren aanwezig is, en dat deze nog grootere afslag vreezen; maar schier alles is onverkocht gebleven. Buiten 's lands begint de daling zich insgelijks te doen gevoelen; in Engeland is zij sedert acht dagen overgroot; in Frankrijk en Duitschland begint zij gevoelig te worden. Van eene andere zijde volgen de aanvoeren elkander geregeld op; het weder is voor de landvruchten zoo voordeelig, als men maar kan wenschen; en het is bijna zeker, dat de daling haar uiterste punt nog niet heeft bereikt. De boeren die met hun graan de eerste aan de markt zijn, zullen de beste prijzen bekomen.

— Zaturdag zijn alhier 8 schepen met graan en meel aangekomen.

BRUGGE, 1 Junij.

Zaturdag ll. heeft alhier een zwaar onweder gewoed. De bliksem is in het gebouw van de hal geslagen, heeft een gedeelte van den vleugel weggerukt, is vervolgens door de hoofdwacht, gelegen over het groote plein van de hal gegaan en heeft den Luitenant tegen den muur geslingerd, zonder hem echter te wonden. In de hoofdkerk is, terwijl er dienst was, een vensterraam door den bliksem ingeslagen en in de kerk geworpen; de gemeente is er echter met den schrik afgekomen.

Het onweder heeft zich ook over een groot deel van Namen en Vlaanderen uitgestrekt. Er is ontzettend veel regen gevallen, zoodat onderscheiden beeken overstroomd zijn en het land onder water gezet hebben.

STADS BERIGT.

In de maand Mei 1847, zijn binnen de Stad *Leyden* overleden 157 personen, als: 31 Mannen, 38 Vrouwen, 46 Zoons en 42 Dochters, daarenboven levenloos aangegeven 3. In dezelfde Maand zijn aldaar geboren 92 Kinderen, als: 59 Zoons en 33 Dochters.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 2den Junij de Heer J. B. Vos, van Leyden, in de Regten, na verdediging zijner Dissertatie: *de Praevia reorum incarceratione*.

KERKNIEUWS.

MIDDELBURG, 31 Mei. Gisteren avond is alhier door den Breeden Kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente, uit het te voren vermeld drietal, tot Predikant beroepen Ds. J. R. de Bruine, te Vlissingen.

STEENWIJK, 27 Mei. De Breede Kerkeraad der Herv. gemeente alhier, heeft op heden, uit een te voren gemaakt zestal van Predikanten, het volgende drietal geformeerd: DD. J. Siblesz te Vaassen, B. A. Plemper van Balen te Blokzijl en A. W. Kamp te Zwartsluis.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: H. G. HEPP, *van 's Gravenhage*,

EN

S. M. VAN VLIET.

LEYDEN, 3 Junij 1847.

Eenige Kennisgeving.

Heden nacht overleed mijne teergeliefde Echtgenoot ELSIE ALTENHOVEN, in den ouderdom van 63 jaren.

LEYDEN, 1 Junij 1847. J. H. KIEWIT.

Voor de vele blijken van belangstellende deelneming, mij en mijnen kinderen betoond, zoowel gedurende de ziekte, als bij het overlijden van mijnen hartelijk geliefden Echtgenoot, den Heer H. C. VAN RHEE, betuig ik bij deze dankbare erkentenis.

Poelbrug bij LEYDEN, 3 Junij 1847.

J. H. KANTEBEEN, Wed. H. C. VAN RHEE.

Wordt gevraagd een bekwaam **BOEKHOUDER**, en een **LEERLING** in het Koloniaal vak. Brieven franco of in persoon bij J. A. ZUUR, te *Leyden*.

Het geëerde Publiek wordt bij deze verwittigd, dat op de Hoogewoerd No. 425, *te Koop* zijn alle soorten van vreemde Artikelen, als: **MORGEN-JASSEN** voor Heeren en Dames, ook voor zware Personen; à f 5.— en hoogere Prijzen.

Neemt alle bestellingen aan in het Groot en Klein. *Brieven franco.*

MAISON DE COMMISSION,

à LA HAYE, *rue dite Korte Pooten*, No. 179.

Bij deze brengen wij ter kennisse van onze geachte Begunstigers te *Leyden*, dat wij heden ons MAGAZIJN te *'s Hage* hebben heropend, bevattende een fraai assortiment der nieuwste voor dit Saizoen in *Frankrijk* uitgekomene **MANUFACTUREN** en **ZIJDEN STOFFEN**, in alle bestaande Soorten, waaronder in het bijzonder een groot assortiment FOULARD-KLEEDJES van f 7.— af tot de beste bestaande Soorten, MODE GOEDEREN, SHAWLS, PARAPLUIES, PARASOLS, HEEREN-ARTIKELEN, enz.

Alle Goederen zijn voor de ons door Fabriekanten gelimiteerde ***Vaste Prijzen***, met bekende Cijfers gemerkt, en wordt daarop aan Particulieren 5 en aan Winkeliers slechts 2 cents per gulden voor Commissie berekend. *Brieven franco.*

Amsterdam, *1 Junij 1847.*

OBERWARTH FRÈRES & COMP. *Commissionairs.* *de Zon*, Nieuwendijk, 234.

C. C. VAN DER HOEK, Boekhandelaar te *Leyden*, zal op den 4den Junij, des **morgens ten 10 ure** Veilen eene **uitmuntend net gebondene** Verzameling van Fransche en Hollandsche LETTER-, DICHT- EN TAALKUNDIGE WERKEN, benevens eenige de Godgeleerdheid en Geschiedkunde betreffende, voorts BOEKENKASTEN, eene SCHRIJFTAFEL en dito LESSENAAR.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 2 JUNIJ.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$57\frac{15}{16}$	58	58
Dito dito	» 3 »	$70\frac{5}{8}$	$70\frac{5}{8}$	$70\frac{5}{8}$
Dito dito	» 4 »	$89\frac{7}{8}$	90	
O. I. Leening	» 4 »	$89\frac{13}{16}$		
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$ »	$87\frac{1}{8}$		
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	$174\frac{3}{4}$		
Haarlemmermeer	» 5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	» »			
BELGIE, Certificaten	» $4\frac{1}{2}$ »			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$ »			
Dito. bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5 »	$18\frac{1}{8}$		
Dito bij dito, onbep. stukken	» 5 »	$17\frac{7}{8}$	$18\frac{1}{16}$	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$28\frac{1}{4}$	$28\frac{11}{16}$	$28\frac{7}{16}$
Coupons Ardoins	» »	$14\frac{1}{4}$	15	
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	$34\frac{5}{8}$		
Dito Dito	» 4 »	$34\frac{1}{4}$	$34\frac{3}{8}$	$34\frac{5}{16}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	$105\frac{3}{8}$	$105\frac{5}{8}$	
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	$104\frac{7}{8}$		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$97\frac{3}{8}$		
Dito bij HOPE	» 4 »	89		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	$88\frac{1}{4}$		
Certificaten te Hamburg	» 5 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »			
Certificaten van dito	» 6 »			
POLEN, Certificaten	» 4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300 f			
Dito dito	» 500 »			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5 pCt.			
Idem	» 4 »	$92\frac{1}{4}$		
Oblig. Metalliek	» 5 »	103		
Idem	» $2\frac{1}{2}$ »	$53\frac{9}{16}$	$53\frac{5}{8}$	
Aandeelen 28 Mei 1834	f 500 f			
Idem 1 April 1839	f 250 f			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Rouw.	à 5 pCt.			
BRAZILIE	» 5 »	$86\frac{7}{8}$		
AMERIKA	» 6 »			
Dito Bankactiën	» »			
MEXICO	» 5 »	$18\frac{3}{4}$		
VENEZUELA	» $2\frac{1}{2}$ »	$40\frac{1}{2}$		

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie 4. Wissel-Disconto 4 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.